

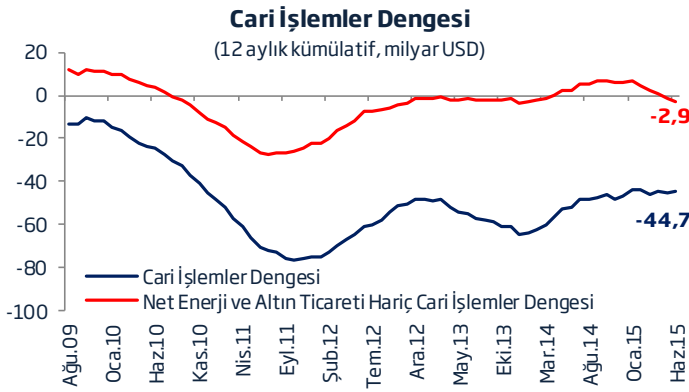
Ödemeler Dengesi - Haziran 2015

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE BANKASI

Haziran ayında cari açık beklentilerin bir miktar üzerinde gerçekleşti.

Haziran ayında cari işlemler açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %19,5 oranında daralarak 3,4 milyar USD ile piyasa beklentisinin (3 milyar USD) bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir. Böylece yılın ilk yarısında cari açık yıllık bazda %7,5 oranında gerileyerek 22,7 milyar USD olmuştur. 12 aylık kümülatif verilere göre de cari açık 44,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşerek ılımlı seyrini sürdürmüştür.

Turizm gelirlerinde zayıf seyir...

2015 yılında artan jeopolitik endişelerin yanı sıra Rusya'daki ekonomik krizin etkisiyle Haziran ayında turizm gelirleri yıllık bazda %17,5 oranında düşüş kaydetmiştir. Böylece, yılın ilk yarısında turizm gelirleri yıllık bazda %10,4 oranında gerilemiştir.

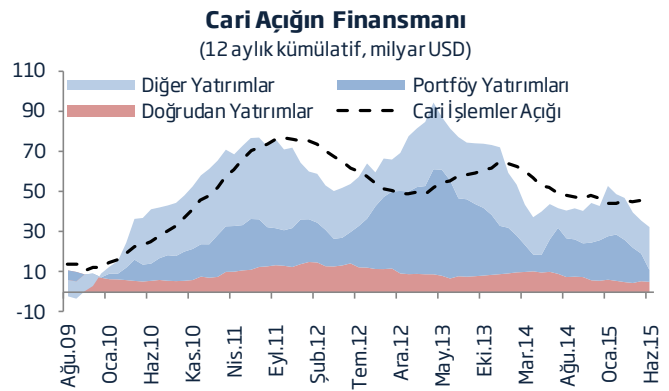
Haziran ayında parasal olmayan altın ticaretinde kaydedilen düşük hacme karşılık yılın ilk altı ayında parasal olmayan net altın ihracatı cari açık üzerinde 4,3 milyar USD tutarında daraltıcı yönde etkide bulunmuştur. Bu dönemde dış ticaret dengesindeki iyileşme de cari açıktaki gerilemede belirleyici olmuştur.

Birincil gelir dengesi altında izlenen yatırım giderlerindeki artış Haziran ayında da sürmüştür. Ocak-Haziran döneminde net yatırım giderlerinin bir önceki yılın ilk yarısına göre

%28,2 oranında genişleyerek 5,5 milyar USD seviyesine yükselmesi cari açıktaki daralmayı sınırlandırmıştır.

Doğrudan yatırımlarda gerileme...

Haziran ayında net doğrudan yatırımlardaki aşağı yönlü seyir devam etmiştir. Doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %35,7 oranında gerileyerek 554 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Ocak-Haziran döneminde, net doğrudan yatırımlar yıllık bazda %11,3 azalmış; yurt içine yönelik doğrudan sermaye yatırımları da aynı dönemde %17,2 oranında gerilemiştir.

Portföy yatırımlarında zayıf performans...

Küresel piyasaların genelinde gelişmekte olan ekonomilere yönelik sermaye girişlerinin zayıf bir görünüm sergilemesi ve yurt içinde son dönemde artan siyasi belirsizlikler portföy yatırımlarının zayıf bir seyir izlemesinde etkili olmuştur. Nitekim, portföy yatırımlarında Haziran ayında 661 milyon USD tutarında net sermaye çıkışı gözlenmiştir. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyünde belirgin bir değişim gözlenmezken, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 452 milyon USD tutarında net satış gerçekleştirilmiştir.

Yılın ilk altı ayında ise, portföy yatırımlarında toplamda 4 milyar USD tutarında çıkış gerçekleşmiştir. 2014 yılının ilk altı ayında ise söz konusu kalemden 10,3 milyar USD giriş gerçekleşmişti.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2014	Haziran 2015
Cari İşlemler Dengesi	-46.531	-44.691
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	46.063	38.417
-Doğrudan Yatırımlar	5.549	5.017
-Portföy Yatırımları	20.109	5.846
-Diğer Yatırımlar	17.034	21.359
-Net Hata ve Noksan	3.437	6.239
-Diğer	-66	-44
Rezervler⁽¹⁾	468	6.274

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Ödemeler Dengesi - Haziran 2015

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Bankacılık sektörünün yurtdışından net kredi kullanımı yılın ilk yarısında 3,3 milyar USD oldu.

Haziran ayında bankacılık sektörü 144 milyon USD tutarında net kredi geri ödemesi yapmıştır. Bu dönemde sektörün kullandığı uzun vadeli kredi tutarı 2 milyar USD ile nispeten düşük seviyede gerçekleşmiştir. Yılın ilk yarısında ise sektörün net olarak 8,8 milyar USD tutarında kısa vadeli kredi ödemesi gerçekleştirdiği buna karşılık 12,2 milyar USD tutarında net uzun vadeli kredi kullandığı görülmektedir. Böylece, bu dönemde sektörün yurt dışından kullandığı net kredi tutarı bir önceki yıla göre %22,3 oranında gerileyerek 3,3 milyar USD olmuştur. Banka dışı sektörler ise Haziran ayında 2,2 milyar USD tutarında net kredi kullanıcısı konumundadır. Yılın ilk yarısı itibarıyla banka dışı sektörlerin net kredi kullanım tutarı da 5,5 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

12 aylık kümülatif verilere göre değerlendirildiğinde, bankaların ve bankacılık dışı sektörlerin uzun vadeli borç çevirme oranları Haziran ayı itibarıyla sırasıyla %262 ve %138 olmuştur.

Net hata noksan...

Haziran ayında rezerv varlıklar cari açığın finansmanına 783 milyon USD katkı sağlamıştır. Yılın ilk beş ayında toplam 10,1 milyar USD giriş gözlenen net hata noksan kaleminde ise Haziran ayında 1,4 milyar USD tutarında sermaye çıkışı gözlenmiştir.

Beklentiler

Geçici dış ticaret verilerine göre Temmuz ayında dış ticaret açığı %5,1 oranında sınırlı bir oranda artış kaydetmiştir. Bu çerçevede, Temmuz ayında cari açığın bir miktar yükselebileceği tahmin edilmektedir. Turizm gelirlerindeki zayıf seyrin de söz konusu artışta etkili olabileceği öngörülmektedir.

Fed'in faiz artırımına yönelik beklentilerin yanı sıra yurt içinde son dönemde artan güvenlik endişeleri ile siyasi belirsizliklerin portföy yatırımlarını olumsuz yönde etkilemeye devam edebileceği düşünülmektedir.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Haziran 2015	Ocak - Haziran		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
	2014	2015			
Cari İşlemler Dengesi	-3.356	-24.545	-22.705	-7,5	-44.691
Dış Ticaret Dengesi	-4.839	-29.392	-24.944	-15,1	-59.136
Hizmetler Dengesi	2.292	9.085	7.828	-13,8	23.908
Seyahat (net)	2.190	9.231	7.947	-13,9	23.196
Birincil Gelir Dengesi	-909	-4.717	-6.002	27,2	-10.504
İkincil Gelir Dengesi	100	479	413	-13,8	1.041
Sermaye Hesabı	0	-24	-2	-91,7	-44
Finans Hesabı	-4.799	-18.752	-14.088	-24,9	-38.496
Doğrudan Yatırımlar (net)	-554	-4.702	-4.170	-11,3	-5.017
Portföy Yatırımları (net)	661	-10.253	4.010	-	-5.846
Net Varlık Edinimi	311	1.210	2.615	116,1	2.146
Net Yükümlülük Oluşumu	-350	11.463	-1.395	-	7.992
Hisse Senetleri	1	1.478	106	-92,8	1.187
Borç Senetleri	-351	9.985	-1.501	-	6.805
Diğer Yatırımlar (net)	-4.123	-5.055	-9.380	85,6	-21.359
Efektif ve Mevduatlar	-1.899	629	-1.035	-	-2.264
Net Varlık Edinimi	-894	-457	8.286	-	9.039
Net Yükümlülük Oluşumu	1.005	-1.086	9.321	-	11.303
Merkez Bankası	-61	-886	-291	-67,2	-1.738
Bankalar	1.066	-200	9.612	-	13.041
Yurt Dışı Bankalar	268	-973	7.963	-	9.032
Yabancı Para	-852	-2.229	5.863	-	5.238
Türk Lirası	1.120	1.256	2.100	67,2	3.794
Yurt Dışı Kişiler	798	773	1.649	113,3	4.009
Krediler	-1.747	-6.449	-7.553	17,1	-16.259
Net Varlık Edinimi	463	132	728	451,5	2.459
Net Yükümlülük Oluşumu	2.210	6.581	8.281	25,8	18.718
Bankacılık Sektörü	-144	4.281	3.327	-22,3	10.881
Bankacılık Dışı Sektörler	2.219	3.070	5.484	78,6	8.488
Ticari Krediler	-454	1.089	-640	-	-2.537
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-23	-324	-152	-53,1	-299
Rezerv Varlıklar (net)	-783	1.258	-4.548	-	-6.274
Net Hata ve Noksan	-1.443	5.817	8.619	48,2	6.239

Tabloda Altıncı Uluslararası Ödemeler Dengesi El Kitabı verileri kullanılmıştır. Veriler hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Datastream, TCMB

Ödemeler Dengesi - Haziran 2015

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.